

(الگوسازی استفاد از انرژی های طبیعی ساختمانهای سنتی ایران در مدیریت شهری)

نویسنده اول* ... (سمیه منتظری هدش)

۱- مدرس معماری مرکز آموزش عالی فنی دختران حضرت رقیه(س)
دانشجوی ارشد معماری arch_222222@yahoo.com

⋮

(چکیده)

کنترل و بهینه سازی مصرف انرژی موضوعی است که از گذشته های دور مبدول توجه معماران و طراحان ایرانی واقع شده است بهره وری از عناصر معماری با رویکرد اقلیمی در بناهای تاریخی با وضوح هرچه بیشتر به چشم میخورد معماری کویری ایران با بکارگیری عناصر کالبدی و اجرایی کردن اصول و روشهایی مصداق بارزی از بهره گیری از پتانسیل های محیطی است تا موجدات آسایش و راحتی زندگی انسان کویری را فراهم آورند این مسئله با بکارگیری عناصر معماری همچون بادگیر حیاط مرکزی گودال باغچه حوضخانه شبستان و.... در اقلیم گرم و خشک ایران مورد اهمیت قرار گرفته است. این مقاله تلاش میکند تا با بررسی نقش بکارگیری عناصری که نامبرده شد در معماری گذشته و تاثیر پذیری آن در ایجاد انرژی های سرمایشی و گرمایشی و همچنین تهویه مطبوع در اقلیم گرم و خشک، همچنین چگونگی الگو گرفتن از آنها در بناهای جدید را بررسی کند امروزه بیشترین و مهمترین انرژی قابل دسترس در اقلیم گرم و خشک انرژی خورشیدی می باشد. و میتوان با الگو گرفتن از سیستمهای عناصر معماری گذشته و استفاده از آن ساختمانهای مدرن نیز به نتیجه مطلوب رسید. /

واژه های کلیدی: یزد/ انرژی خورشیدی/ اقلیم گرم و خشک/ گودال باغچه/ بادگیر/

۱- مقدمه

۲۵ mm ← بیشتر از یک قرن است که رابطه انسان با جهان طبیعی، به دلیل طیف وسیعی از بحرانهای محیطی، به عنوان مقوله ای مهم و آزاردهنده مطرح شده است. جنبش توسعه پایدار، توجه به مسئله انرژی و بوم گرایی، در سطح وسیعی در رأس برنامه های فعلی بیشتر دولتهاست. انسان، امروز از لحاظ صرفه جویی در مصرف انرژی در موقعیتی قرار دارد که هیچگاه تا بدین وضعیت بحرانی نبوده است و این در حالی است که ساختمانها بیش از نیمی از مصرف انرژی جهان را به خود اختصاص داده اند. روشهای بهینه سازی مصرف انرژی در ساختمان بسیار متنوع است، یکی از این روشها، دیوار ترومب می باشد. دیوار ترومب اگرچه ظاهراً به عنوان اختراعی جدید شناخته شده، اما به عنوان یک تکنیک باستانی در معماری بومی کاربرد داشته و نقش مؤثری در گرمایش و سرمایش بناها ایفا می کرده است. این سامانه ایستای خورشیدی، که به صورت جذب غیرمستقیم کار میکند، انرژی تجدیدپذیر خورشید را جایگزین انرژی های فسیلی کرده و بنابراین کمک شایانی به صرفه جویی انرژی می نماید. این مقاله به بررسی و مطالعه دیوار ترومب در معماری بومی پرداخته و روش تحقیق اصلی در آن، مبتنی بر روش تطبیقی و براساس مطالعات کتابخانه ای و به ویژه جستجو در سایتهای اینترنتی می باشد. در این مطالعه، ساختار دیوار ترومب بومی تشریح شده و تفاوتهای آن با دیوار ترومب مدرن مشخص گردیده است.